

# Skollyft 2030: Valdemarsviks elever förtjänar bättre

## LPo:s plan för att vända utvecklingen i Valdemarsviks skolor.

De senaste tolv åren har skolresultaten i Valdemarsvik haft en nedåtgående trend. Trots återkommande kritik har kommunen inte lyckats åstadkomma en stabil och varaktig förbättring.

Samtidigt har kostnaden per elev i den kommunala grundskolan under många år legat över genomsnittet för landets kommuner.

De höga kostnaderna visar att problemen inte enbart kan förklaras med en för låg resursnivå. De viktiga utvecklingsbehoven finns i stället inom bland annat styrning, uppföljning, ansvar, samverkan och förmågan att omsätta beslut i fungerande arbetssätt nära eleverna.

Kommunens revisorer har, bland annat genom granskningar utförda av EY, pekat på brister i styrning, uppföljning och resultatanalys. Skolinspektionen har därutöver konstaterat brister i bland annat arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och kränkande behandling på Vammarskolan. Kommunens egna uppföljningar och genomlysningen från 2026 visar också på betydande utvecklingsbehov.

Trots återkommande granskningar och utvecklingsinsatser har kommunen inte lyckats åstadkomma en stabil och varaktig förbättring av resultaten.

Det duger inte.

Våra barn har bara en chans att gå i grundskolan – det är en viktig start i livet. Därför måste problemen tas på allvar och åtgärdas, så att färre elever lämnar grundskolan utan gymnasiebehörighet eller godkända betyg i samtliga ämnen.

LPo accepterar inte att samma problem återkommer år efter år.

Nu krävs ett **omtag**.

Vad menas då med ett **omtag**?

Kommunen är huvudman för den kommunala skolan. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunens organisation för huvudmannens övergripande styrning och uppföljning, medan rektorer och lärare har de professionella uppgifter som följer av skollagen. Detta ansvar kräver att de förtroendevalda sätter sig in i lagstiftningen, resultaten och verksamhetens förutsättningar samt tar till vara professionens kunskap som underlag för sina beslut.

Kommunstyrelsen ska ange tydliga mål och prioriteringar, följa resultaten och besluta om nödvändiga åtgärder när utvecklingen går åt fel håll. Trots de planer, granskningar och åtgärder som tagits fram har styrningen och uppföljningen inte lett till en stabil förbättring av resultaten. Förvaltningen och den centrala skolledningen ska stödja rektorerna och skapa goda förutsättningar för undervisningen.

LPo kan konstatera att övriga kostnader per elev tyvärr har vuxit i Valdemarsvik kommun. Koladas kostnadsstatistik visar att Valdemarsviks övriga kostnader per elev – en post som bland annat omfattar skolledning och administration – ligger omkring 70 procent över jämförelsevärdet, cirka 35.000 i Valdemarsviks kommun jämfört med 20.000 i riket. För samma år visar Koladas statistik att kostnaden för läromedel, utrustning och skolbibliotek var drygt 3 500 kronor per elev i Valdemarsvik, jämfört med omkring 6 000 kronor i riket. LPo anser att skillnaden bör analyseras och att mer resurser behöver styras till tryckta läromedel och andra lärverktyg. Till exempel, om övriga kostnader hade legat på samma nivå som kan anses vara 'normalt', då hade Valdemarsviks kommun kunnat öka lärartätheten med 20 procent eller lagt mer än fyra gånger så mycket pengar på läromedel.

LPo anser att organisation, ansvarsfördelning och resursanvändning måste kunna prövas när tidigare arbetssätt inte har gett tillräckligt stabila resultat. Det är ohållbart att fortsätta som vi gör i dag då det visat sig inte fungera. I början av 2026 gavs ett uppdrag till Förvaltningen (Skolledningen) att genomföra en intern genomlysning av skolan. LPo reserverade sig och förordade en oberoende granskning för att minska risken för intressekonflikter och stärka förtroendet för analysen.

Genomlysningen från 2026 identifierar flera problemområden som också berördes i det analysarbete som genomfördes 2016–2018 och presenterades 2019. Det gäller bland annat styrning, samverkan, stöd till elever, administration och kontinuitet. Underlagen har olika omfattning, metod och status, men tillsammans visar de att flera av frågorna har varit kända länge. Det är allvarligt att tidigare kunskap inte har omsatts i en stabil förbättring av resultaten.

**LPO:s medlemmar har arbetat med skolfrågan under lång tid. Under åren 2016–2018 ledde Ulf Larsson, i dag LPO:s gruppleddare, ett analysarbete inom Moderaterna som presenterades i en rapport 2019.** Analysen uppmärksammade flera frågor som fortfarande är aktuella: behovet av tydligare styrning och ansvar, bättre samverkan mellan huvudman och verksamhet, tidiga stödinsatser, fungerande övergångar, minskad administrativ belastning för lärarna samt stärkt studie- och yrkesvägledning. Rapporten visar att flera av dagens utvecklingsbehov uppmärksammades redan för många år sedan. LPO:s medlemmar har därefter fortsatt att driva skolfrågorna genom politiska förslag, en skolstrategi 2022 och en motion 2023 om en långsiktig strategi för kommunens skol- och utbildningsverksamhet.

Kommunen måste bli bättre på att omsätta kunskap, beslut och handlingsplaner i genomförda åtgärder och mätbara resultat. LPO vill därför tydliggöra ansvarsfördelning, beslutsvägar, stöd till rektorerna och formerna för uppföljning. Mål, prioriteringar, åtgärder och ansvar ska dokumenteras, förankras och vara kända i hela organisationen.

De förtroendevalda behöver sätta sig in i lagstiftningen, resultaten och verksamhetens förutsättningar samt ta till vara professionens kunskap som underlag för sina beslut. De olika nivåerna ska arbeta mot gemensamma mål, samtidigt som rektorernas och lärarnas professionella ansvar respekteras. LPO anser inte att det går att fortsätta med arbetssätt som inte har lett till stabilt goda resultat. Därför förespråkar vi ett verkligt **omtag**.

En väl fungerande skola är avgörande för barnens framtid och viktig för att fler ska vilja bo och leva i Valdemarsviks kommun. Där är vi inte i dag.

LPO har mycket erfarenhet och kompetens som ger oss goda förutsättningar att ta ansvar för ett långsiktigt förbättringsarbete. Tillsammans med förvaltningen, rektorerna, lärarna, eleverna och vårdnadshavarna kan vi arbeta för att Valdemarsviks skolor ska uppnå stabilt goda resultat. Det är dags att vända den nedåtgående trend som funnits alltför länge.

Samverkan mellan skola och socialtjänst behöver utvecklas. Ett **omtag** ska därför också tydliggöra formerna för samverkan, ansvarsfördelning och uppföljning, inom ramen för respektive verksamhetsuppdrag och gällande sekretessregler.

## Våra fem viktigaste skolreformer

För att vända utvecklingen i Valdemarsviks skolor krävs både långsiktiga reformer och tydliga prioriteringar.

LPo:s fem viktigaste reformområden är:

1. Ta ansvar för huvudmannens styrning av skolan.
2. Sätt in stöd tidigt.
3. Krafttag för läsning, närvaro och studiero.
4. Satsa på lärare och undervisning.
5. Ingen elev ska falla mellan stolarna.

Dessa fem områden utgör grunden för vårt långsiktiga arbete med att lyfta resultaten i Valdemarsviks skolor.

## Dessa reformer prioriterar vi först

Alla förbättringar kostar inte lika mycket och ger inte heller lika snabb effekt.

LPo vill prioritera åtgärder som har stöd i forskning och beprövad erfarenhet och som svarar mot de utvecklingsbehov som identifierats i kommunens granskningar och uppföljningar. Innan organisatoriska förändringar beslutas behöver den nuvarande organisationens styrkor, svagheter och utvecklingsbehov analyseras.

Därför kommer vi att prioritera:

1. Tydligare styrning, uppföljning och ansvar.
2. Tidiga insatser för elever som riskerar att halka efter.
3. Läsning och grundläggande färdigheter.
4. Åtgärder mot skolfrånvaro och bristande studiero.
5. Bättre förutsättningar för lärare att undervisa.

Flera av åtgärderna handlar om tydligare prioriteringar, bättre arbetssätt och mer systematisk uppföljning. Det handlar i första hand om att använda resurserna bättre, följa upp resultaten och sätta in rätt insatser i rätt tid.

Samtidigt är vi tydliga med att vissa frågor kräver långsiktiga investeringar. Att rekrytera och behålla skickliga lärare, stärka elevhälsan och bygga upp en stabil skolorganisation är arbete som tar flera år men som är avgörande för att skapa varaktiga bättre resultat.

Vi behöver viss tid för nya lösningar men lovar att undvika långbänkar. Vi lovar också att prioritera de åtgärder som ger störst nytta för eleverna och att följa upp att de också ger resultat.

## Se över organisationen – med elevernas resultat i fokus

### Översyn av skolans organisation

Organisationen är inte ett mål i sig. Organisationen ska stödja undervisningen och elevernas lärande.

LPo vill därför genomföra en översyn av skolans organisation utifrån:

- elevernas kunskapsresultat,
- tillgång till behöriga lärare,
- elevhälsa och specialpedagogiskt stöd,
- likvärdighet mellan skolor,
- långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Förändringar ska genomföras när de leder till bättre undervisning, bättre stöd och bättre resultat för eleverna.

## Ta ansvar för huvudmannens styrning av skolan

### Tydligt huvudmannaskap och ansvar

Under flera år har kommunrevisionen och externa granskare pekat på brister i styrning, uppföljning och ansvar. Skolinspektionen har därutöver konstaterat konkreta brister vid Vammarskolan när det gäller extra anpassningar, särskilt stöd och arbetet mot kränkande behandling. Kommunens genomlysning från 2026 visar att flera betydande utvecklingsbehov kvarstår. Trots återkommande varningssignaler har resultaten fortsatt att falla.

LPo vill säkerställa att kommunen fullt ut tar sitt ansvar som huvudman för skolan. Politikerna ska inom ramen för de nationella målen ange tydliga kommunala

***Lokal politik ska vara lokalt styrd – LPo oberoende!***

prioriteringar, följa resultaten och besluta om åtgärder när utvecklingen går åt fel håll. Det ska vara tydligt vem som ansvarar för resultaten och vilka åtgärder som vidtas när målen inte nås.

## Öppen uppföljning och tydligt ansvar

Valdemarsviks invånare ska kunna följa skolans utveckling.

Varje år ska kommunen öppet redovisa:

- gymnasiebehörighet,
- meritvärden,
- skolnärvaro,
- trygghet och studiero,
- måluppfyllelse i olika årskurser,
- genomförda förbättringsåtgärder.

När resultaten försämrats ska orsaker analyseras och åtgärder beslutas. När resultaten förbättras ska framgångsrika arbetssätt spridas.

## Sätt in stöd tidigt

### Ge stöd innan problemen växer

Ingen elev ska behöva misslyckas innan hjälp sätts in.

Vi vill att elever som riskerar att halka efter upptäcks tidigt och får stöd. Behovet av tidigare och mer systematiska stödinsatser uppmärksammades också i det analysarbete som presenterades 2019.

Extra anpassningar ska ges skyndsamt när en elev riskerar att inte nå de kriterier som minst ska uppfyllas. Om anpassningarna inte bedöms vara tillräckliga ska behovet anmälas till rektorn och elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utredas. Insatserna ska följas upp systematiskt och tillämpas likvärdigt i kommunens skolor.

## Krafttag för läsning, närvaro och studiero

### Läslyft för hela kommunen

Läsning är grunden för allt lärande.

Vi vill införa en sammanhållen läs- och språkstrategi från förskola till årskurs 9. Alla elever ska få möjlighet att utveckla god läsförmåga och läsförståelse.

Fler böcker, mer läsning och tidiga insatser ska bidra till att vända utvecklingen.

### Krafttag mot skolfrånvaro

Hög och långvarig skolfrånvaro är en av de största riskfaktorerna för att elever inte når utbildningens mål.

Vi vill införa tydliga rutiner för att upptäcka frånvaro tidigt och sätta in insatser innan den blir långvarig.

Det är också viktigt att eleverna upplever skolan som stimulerande, meningsfull och motiverande. Eleverna behöver förstå varför kunskap är viktig och få stöd i att upptäcka sina intressen, förmågor och framtidsmöjligheter.

Arbetsmarknaden förändras och många elever känner inte till vilka yrken som finns eller vilka utbildningsvägar som leder dit. Därför vill LPo stärka studie- och yrkesvägledningen och skapa fler kontakter mellan skolan, det lokala näringslivet och andra delar av arbetslivet.

Genom tidig vägledning och återkommande samtal om utbildning, yrken och framtidsmål kan elevernas motivation öka och deras vyer vidgas. När elever ser sambandet mellan det de lär sig i skolan och de möjligheter som väntar i framtiden kan även lusten att läsa och lära stärkas.

### Trygghet och studiero

Elever lär sig bäst i en trygg miljö med tydliga förväntningar.

Vi vill stärka arbetet med trygghet, studiero och elevhälsa så att lärare kan undervisa och elever kan lära.

Trygghet och studiero är en förutsättning för goda kunskapsresultat.

## Satsa på lärare och undervisning

### Attrahera och behålla skickliga lärare

Skickliga lärare och undervisning av hög kvalitet är bland de viktigaste faktorer som skolan själv kan påverka för att förbättra elevernas resultat.

LPo vill skapa en arbetsmiljö där lärare kan fokusera på undervisning i stället för administration. Vi vill stärka det pedagogiska ledarskapet, förbättra möjligheterna till kompetensutveckling och skapa förutsättningar för att rekrytera och behålla skickliga lärare i hela kommunen.

Stabilitet i lärarkåren är en av de viktigaste framgångsfaktorerna för att höja resultaten över tid.

### Mer undervisning – mindre administration

Lärarnas tid ska användas till undervisning, planering och elevkontakt.

Vi vill genomlysa administrativa processer och minska arbetsuppgifter som tar tid från skolans kärnuppdrag.

Det behöver klargöras om skolans tidigare digitaliseringsplan fortfarande gäller och om den är aktuell. LPo vill att kommunen säkerställer en uppdaterad och ändamålsenlig plan för skolans digitalisering.

### Sätt kunskap först

Skolans kunskapsuppdrag ska stå i centrum.

Vi vill stärka den lärarledda undervisningen, öka fokus på läsning och grundläggande färdigheter samt skapa bättre studiero i klassrummen.

Varje elev ska mötas av höga förväntningar, tydliga mål och regelbunden återkoppling på sin kunskapsutveckling.

## Ingen elev ska falla mellan stolarna

### Samordnat stöd kring barn och unga

Övergångar mellan stadier och mellan olika verksamheter är i dag en svag punkt.

Vi vill säkerställa att relevant information om stödbehov, kunskapsutveckling och frånvaro överförs på ett ändamålsenligt sätt vid övergångar under skolgången, inom ramen för gällande sekretessregler.

Skola, elevhälsa och socialtjänst ska samverka när det behövs. När flera verksamheter är involverade ska ansvarsfördelning, samordning och uppföljning vara tydliga, inom ramen för respektive verksamhets uppdrag och gällande sekretessregler.

### Stärk samarbetet med hemmen

Vårdnadshavare är en av skolans viktigaste resurser.

Ett väl fungerande samarbete med vårdnadshavarna är viktigt för elevernas närvaro, trygghet och kunskapsutveckling. Skolan behåller samtidigt ansvaret för undervisningen och stödinsatserna.

Vi vill stärka samarbetet mellan hem och skola och skapa tydligare förväntningar kring kunskap, närvaro och ansvar.

### Skolan är hela kommunens framtid

Näringslivet, föreningslivet och skolan behöver arbeta närmare varandra.

Vi vill skapa fler kontakter mellan elever och arbetsliv för att stärka motivationen, framtidstron och förståelsen för varför kunskap är viktigt.

## Våra mål för 2030

Valdemarsviks skolor ska senast 2030 ha lämnat bottenskiktet och uppvisa resultat i nivå med eller över jämförbara kommuner.

Därför ska vi arbeta för:

- Minst 85 procent av eleverna i årskurs 9 ska vara behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram.
- Minst 70 procent av eleverna i årskurs 9 ska ha godkända betyg i samtliga ämnen.
- Det genomsnittliga meritvärdet ska öka och senast 2030 ligga minst i nivå med genomsnittet för jämförbara kommuner.
- Den totala och långvariga skolfrånvaron ska minska.
- Elevernas upplevelse av trygghet och studiero ska förbättras.
- Elever som riskerar att inte nå betygskriterierna ska upptäckas tidigt och skyndsamt få stöd som följs upp.
- Lärarkåren ska präglas av hög kompetens, kontinuitet och låg personalomsättning.
- Problem ska upptäckas, analyseras och åtgärdas innan de växer sig stora.

Utvecklingen ska redovisas öppet varje år. Definitioner, mätmetoder och jämförelsegrupp ska fastställas i förväg, så att invånarna kan följa om målen uppnås.

## Ett långsiktigt ansvar

Vi lovar inte snabba lösningar på problem som byggts upp under lång tid.

Vi lovar däremot att ta ansvar för skolans utveckling, följa upp resultaten och agera när utvecklingen går åt fel håll.

För många år har gått utan att resultaten vänt uppåt.

Det är dags att åter sätta kunskap, studiero och elevernas framtid i centrum.

Skolutveckling kräver uthållighet, tydligt ledarskap och höga förväntningar. Därför kommer vi att hålla fast vid detta arbete under hela mandatperioden och fortsätta tills resultaten förbättras.

**Valdemarsviks elever förtjänar bättre. Det är dags att vända utvecklingen.**